

Anis Fariji

Μερικές χωρο-χρονικές κατηγορίες της παράδοσης του μακάμ (maqam), σύμφωνα με την επαναξιοποίησή τους από τη σύγχρονη μουσική γραφή

Πολύ συχνά, οι μουσικές του μακάμ ταυτίζονται με το μελωδικό υλικό τους, τα διαστήματα και τους τρόπους τους. Κι αυτή ακριβώς η πλευρά τους ήταν που εξερευνήθηκε περισσότερο από όλες μέσα από τις συνθετικές εμπειρίες της σύγχρονης εποχής. Άλλες πλευρές τους, που αφορούν πιο πολύ τη φόρμα, τη δομή και τη χρονικότητα, δεν έτυχαν ανάλογου ενδιαφέροντος. Ούτε και η μουσικολογία, που ασχολήθηκε με αυτές τις μουσικές, βοήθησε ιδιαίτερα προς αυτή την κατεύθυνση· σπάνιες είναι οι εργασίες που αφέθηκαν να παρασυρθούν από τη μαγεία του τροπικού πλούτου αυτών των μουσικών, ώστε να αναδείξουν την πολύπλευρη αξία τους.

Κατά περίεργο τρόπο, οι συνθετικές εμπειρίες που κράτησαν την πιο κριτική στάση απέναντι στην παράδοση, είναι αυτές ακριβώς που αξιοποίησαν περισσότερο τη χωρο-χρονική διάσταση της παράδοσης του μακάμ. Επομένως, αυτή η ανακοίνωση θα επιχειρήσει να παρουσιάσει ορισμένες κατηγορίες, όπως τη μουσική κλίμακα του μακάμ, την ετεροφωνία, την πολυμουσική (polymusic), την παύση, τον αυτοσχεδιασμό, κ.ά., αξιολογώντας ταυτόχρονα την αισθητική αξία που προσέδωσαν στη σύγχρονη γραφή ορισμένων συνθετών.